

Vážená paní
PhDr. Kristýna Titěrová
META o. p. s.
Ječná 2127/17
120 00 Praha 2

Váš dopis ze dne

21. 9. 2020

Číslo jednací

MSMT-36779/2020-7

Vyřizuje / linka

Jana Hradílková / 1670

Datum

říjen 2020

Vážená paní ředitelko,

navrhovaná právní úprava vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů (dále „vyhláška“), žádným způsobem nemění principy ani cíle zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb (dále „SVP“) žáků. Všechna podpůrná opatření zůstávají v systému podpůrných opatření zachována. Neplatí ovšem, že by všechna podpůrná opatření byla vhodná pro všechny typy zdravotních postižení a SVP.

Cílem navržené právní úpravy je zefektivnění vybraných podpůrných opatření a jejich využití v běžné organizaci a provozu školy, které přinese jednak snížení administrativní zátěže, a dále reflektuje další systémové změny v oblasti regionálního školství (změnu financování účinnou od ledna 2020, významné navýšení platů pedagogických pracovníků, zvyšování počtu nepedagogických pracovníků ve školách). Dále je cílem zvýšení účelnosti a adresnosti podpory vzdělávání poskytovaného žákům se SVP. Jedná se tedy pouze o úpravy směřující k účelnému nastavení podpůrných opatření pedagogická intervence, předmět speciálně pedagogické péče, asistent pedagoga (dále „AP“) a další pedagogický pracovník. Novela cíleně směřuje k účelné podpoře vzdělávacích výsledků žáků se SVP v hlavním vzdělávacím proudu a maximální podpoře rozvoje jejich vzdělávacího potenciálu.

Dále je nutné uvést, že systém podpory žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí či cizinců se nijak ve vyhlášce nemění. Naopak Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT) připravuje od roku 2021 upravený systém podpory vzdělávání žáků cizinců. V základních školách bude bezplatná příprava k začlenění do základního vzdělávání žáků-cizinců zajištěna ve školách zřízených územně samosprávným celkem a určených krajským úřadem. Primárně se bude jednat o podporu pro nově

příchozí cizince, tzn. ty, kteří do základní školy nastoupili v uplynulých 12 měsících po příchodu do České republiky a mají potřebu vzdělávání v českém jazyce. Potřebnost bude zjištěna na základě vstupního orientačního testu provedeného přímo v dané škole, který umožní rozsah podpory diferenciovat s ohledem na konkrétní potřeby žáků-cizinců. Rozsah jazykové podpory předpokládáme nejméně 100 hodin, nejvýše 400 hodin po dobu maximálně 10 měsíců. Stanovený rozsah jazykové podpory budou školy moci čerpat v různé intenzitě dle individuálních potřeb žáků, přičemž jazykovou podporu bude moci škola poskytnout v průběhu celého školního roku. Výuka v určené škole bude probíhat ve skupinách o velikosti 2 – 10 žáků dopoledne v době běžné výuky. Žáci budou absolvovat jazykovou přípravu místo výuky ostatních předmětů dle rozvrhu třídy. Pro žáky, kteří se prezenční výuky v určené škole nebudou moci z nejrůznějších důvodů zúčastnit, bude zajištěna další skupina pro distanční vzdělávání, jejíž fungování bude zajišťovat rovněž určená škola.

Co se týká pedagogické intervence, ta je nyní ve vyhlášce nastavena v režimu podpůrného opatření 2. stupně, kdy je nezbytné vyšetření ve školském poradenském zařízení (dále „ŠPZ“) a vydání doporučení, získání souhlasu zákonného zástupce žáka s poskytováním podpůrného opatření, vykazání ve výkaze R 44-99, kontrola platnosti doporučení apod. Novela vyhlášky navrhuje přesun do režimu podpůrného opatření 1. stupně, kdy dojde k zásadní administrativní a personální úspoře na straně kol, ŠPZ, ale i zákonných zástupců. Je formulována právní povinnost školy v důvodných případech pedagogickou intervencí žákovi poskytovat i bez doporučení ŠPZ. Učitel je odborně způsobilý posoudit potřebu poskytování pedagogické intervence, která bude poskytována na aktuální potřebu žáků, flexibilní v organizaci, formě i délce poskytování této podpory. Změna je ze strany MŠMT podmíněna přesunem celého objemu finančních prostředků státního rozpočtu, nyní na pedagogickou intervenci vynakládaných, do objemu nadtarifních složek platu pedagogických pracovníků.

V případě mezinárodních závazků je nutno uvést, že Úmluva o právech osob se zdravotním postižením v čl. 24 zavazuje smluvní státy, aby zajistily začleňující vzdělávací systém a umožnily účinné zapojení osob se zdravotním postižením do života ve svobodné společnosti. Za tímto účelem zajistí, aby osoby se zdravotním postižením nebyly z důvodu svého postižení vyloučeny ze všeobecné vzdělávací soustavy. Česká republika zavedla inkluzivní vzdělávací systém s co nejvyšší možnou mírou zapojení těchto dětí do společnosti. To znamená i podporu samostatnosti a přípravu na budoucí osobní i profesní život. Je však nutné si uvědomit, že AP není osobním asistentem žáka a navrhovaná právní úprava pouze upřesňuje činnost AP, která se váže na pedagogické působení na žáka se SVP.

Úmluva o právech dítěte, v čl. 3 zdůrazňuje zájem dítěte. V čl. 23 je pak stanovena povinnost zajistit účinný přístup postiženého dítěte ke vzdělávání, a to způsobem vedoucím k dosažení co největšího zapojení dítěte do společnosti. Dále je však ve stejném článku zakotveno právo postiženého dítěte na zvláštní péči a právo postiženého dítěte k přístupu ke vzdělání, které umožní co nejvyšší stupeň rozvoje osobnosti. Vzhledem ke skutečnosti, že předkládaný návrh pouze zpřesňuje využití podpůrných opatření, není návrh právní úpravy v rozporu s touto povinností.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Odbor základního vzdělávání a mládeže
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Karmelitská 7
118 12 Praha 1

Dalším přínosem této právní úpravy je nastavení transparentních pravidel poskytování podpůrného opatření AP tak, aby bylo v budoucnu možné učinit tuto personální podporu jako standardní pedagogickou pozici přímo na školách. Z uvedeného tedy vyplývá, že dalším záměrem MŠMT je vyjmout personální podporu AP ze systému podpůrných opatření limitovaného omezenou platností doporučení ŠPZ a vytvořit pozici AP jako součást pedagogického týmu, která by odpovídala potřebám vzdělávání žáků se SVP v podmínkách konkrétní školy. Tato navrhovaná úprava by zaručila nejenom značné snížení administrativní zátěže na straně škol a ŠPZ, ale také by sjednotila a zlepšila pracovní podmínky pedagogických pracovníků zabezpečujících činnost AP.

Vážená paní ředitelko, mohu Vás ujistit, že navrženými opatřeními MŠMT podporuje takové úpravy inkluzivního vzdělávání, které jsou v zájmu všech žáků a současně zachovává rovné příležitosti žáků se SVP, a to zcela v souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019 – 2023 a Strategií vzdělávací politiky 2030+.

V případě potřeby dalších informací jsem Vám samozřejmě k dispozici.

S pozdravem

Mgr. Jaroslav Faltýn

Odbor základního vzdělávání a mládeže

tel. ústředna: +420 234 811 111

Podatelna pro veřejnost: Po - Pá 7:30 - 15:30

Elektronická podatelna: posta@msmt.cz

www.msmt.cz